

FRANCESC NEL·LO, «Txèkhov o l'ambigüitat de la vida real damunt l'escenari», a *Mel salvatge*, d'Anton Txèkhov, versió de Michael Frayn. CDG, 1986.

Un personatge d'una comèdia actual, en tenir el primer contacte, per educar-se, amb el teatre de Txèkhov, fa el següent parlament:

Saps? Vaig llegir aquesta obra de Txèkhov [es refereix a *La gavina*], i em va semblar trista a matar, era tràgica; la gent s'hi suïcida, i aquell Constantí, vinga intentar la seva obra mestra, i tothom se li'n riu. És una cosa tràgica. Després vaig i llegeixo el text de la coberta del llibre i tothom parla de Txèkhov com del mestre de la comèdia.

Bé, aquesta és una de les grans aportacions de Txèkhov al teatre contemporani: saber pujar als escenaris tota l'ambigüitat de la vida real, l'ambigüitat entre el que té de tràgic i de còmic, entre l'estupidesa i la consciència lúcida, entre el que l'home diu i el que la gent calla, entre el text i el subtext, entre el simbolisme i el realisme, entre la irresponsabilitat ridícula i l'esperança d'un avenir millor tot just intuït.

Txèkhov coneixia, com a metge actiu que era, la realitat de l'home, la veritat que l'home amaga en les entranyes, la malaltia fatal que volen amagar les mentides de projectes il·lusionats i les excuses que, amb incapacitats físiques i mentals, volen justificar la manca d'objectiu vital d'uns cossos sans, d'una salut de ferro.

Saps, com a científic, la part de la veritat que mostren els símptomes; i saps que poden ser primaris, secundaris o fins i tot falsos símptomes. I com a literat i dramaturg, ell fa això, donar-nos els símptomes en el comportament dels seus personatges. No dictamina. Anota i observa, per presentar-nos després uns personatges que en al tragèdia es comporten ridículament i en la comèdia intueixen l'angoixa del gran buit de les seves vides.